

Seat
No.

B.A. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Political Science (Paper – II)
INDIAN GOVERNMENT & POLITICS

Day & Date: Saturday, 12-10-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

14

- 1) मुख्य निर्वाचन आयुक्ताची नेमणूक कोण करतात?

अ) संसद	ब) भारताचे राष्ट्रपती
क) पंतप्रधान	ड) कायदामंत्री
 - 2) समवर्त्तीसुचीत सदयस्थितित किती विषय आहेत?

अ) 98	ब) 62
क) 52	ड) 42
 - 3) वित्त आयोगाची नियुक्ती किती वर्षासाठी केली जाते?

अ) 6 वर्षे	ब) 5 वर्षे
क) 4 वर्षे	ड) 3 वर्षे
 - 4) "भारतीय संघराज्य हे अर्ध संघराज्यात्मक पद्धतीचे आहे" असे कोणी म्हटले आहे?

अ) नानी पालखीवाला	ब) एम. व्ही. पायली
क) प्रा. अर्नेस्ट बार्कर	ड) प्रा. के. सी व्हीअर
 - 5) खालीलपैकी कोणती निवडणूक मुख्य निवडणूक आयुक्तांच्या नियंत्रणाखाली (पर्यवेक्षणाखाली) होत नाहीत?

अ) विधानसभा	ब) उपराष्ट्रपती
क) ग्रामपंचायत	ड) राष्ट्रपती
 - 6) ——— हे 14 व्या वित्त आयोगाचे प्रमुख होते?

अ) ए. एम. खुन्त्रो	ब) सी. रंगराजन
क) डॉ. विजय केळकर	ड) डॉ. वाय. व्ही. रेड्डी
 - 7) भारतीय राज्यघटनेच्या ——— कलमामध्ये केंद्र—राज्य आर्थिक संबंध स्पष्ट केले आहेत.

अ) कलम 246 ते 250	ब) कलम 256 ते 263
क) कलम 264 ते 307	ड) यांपैकी नाही
 - 8) महाराष्ट्राच्या राजकारणावर प्रभाव पाडणारी ——— जात समुह होय.

अ) यादव	ब) नायर
क) मराठा	ड) रजपूत
 - 9) खालीलपैकी कोणता विषय केंद्रसरकारच्या नियंत्रणाखाली येतो?

अ) बँकिंग	ब) शेती
क) तूरुंग	ड) सार्वजनिक आरोग्य

- 10) मुख्य निर्वाचन आयुक्ताचा कालावधी किती असतो?
 अ) 5 वर्षे किंवा 65 वर्षे (यापैकी कोणता अगोदर)
 ब) 6 वर्षे किंवा 60 वर्षे (यापैकी कोणता अगोदर)
 क) 6 वर्षे किंवा 65 वर्षे (यापैकी कोणता अगोदर)
 ड) यापैकी नाही
- 11) भारतीय कम्युनिष्ट पक्ष (मार्क्सवादी) पक्षाचे निवडणुक चिन्ह ——— आहे.
 अ) हात ब) विळा, हातोडा व चांदणी
 क) कमळ ड) हत्ती
- 12) केंद्र-राज्य आर्थिक उत्पन्न वाटप हे ——— यांच्या द्वारे करण्यात येते.
 अ) अर्थमंत्री ब) नियोजन आयोग
 क) वित्तआयोग ड) सरकारिया आयोग
- 13) निती आयोगाची स्थापना ——— वर्षी करण्यात आली.
 अ) 1 जानेवारी 2015 ब) 1 मार्च 2015
 क) 1 डिसेंबर 2014 ड) 10 मार्च 2015
- 14) भारतीय निर्वाचन आयोगाची पहिली महिला मुख्य निर्वाचन आयुक्त कोण?
 अ) व्ही. एस. रामदेवी ब) जी. डी. दास
 क) एस. के. बेदी ड) आर. एम. निकम

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) सरकारिया आयोग
- 2) संघराज्य शासनपद्धतीची तीन वैशिष्ट्ये
- 3) भारतीय पक्षपद्धतीची वैशिष्ट्ये
- 4) केंद्र-राज्य संबंधातील राज्यपालाची भुमिका
- 5) 'प्रभुत्वशाली जात' या संकल्पनेचा अर्थ व महाराष्ट्र व कर्नाटक राज्यातील प्रभुत्वशाली जातीची उदाहरणे
- 6) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

12

- 1) भारतीय जनता पक्षाची विचारप्रणाली, कार्यक्रम व भारतीय राजकारणातील भुमिका स्पष्ट करा.
- 2) भारतीय राजकारणावर प्रभाव पाडणारे घटक पैसा व प्रसारमाध्यमे
- 3) केंद्र-राज्य प्रशासकीय संबंध
- 4) राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची विचारप्रणाली कार्यक्रम व भारतीय राजकारणातील भुमिका स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

- अ) भारतीय राजकारणातील जात व प्रादेशिकतावाद यांचा प्रभाव स्पष्ट करा.
किंवा
 ब) केंद्र -राज्य कायदेविषयक संबंध स्पष्ट करा.

प्र.5 निर्वाचन आयोगाची रचना अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

14

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.A. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Political Science (Paper – II)
INDIAN GOVERNMENT & POLITICS

Day & Date: Saturday, 12-10-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below.**14**

- 1) Who appoints the Chief Election Commissioner?
 a) Parliament
 b) President of India
 c) Prime Minister
 d) Law Minister
- 2) How many topic are currently covered in concurrent list?
 a) 98
 b) 62
 c) 52
 d) 42
- 3) Finance commission is appointed by the president once in ____?
 a) 6 years
 b) 5 years
 c) 4 years
 d) 3 years
- 4) Who said "Indian federation is quasi Federal said"?
 a) Nani Palkhiwala
 b) Prof. M. V. Payali
 c) Prof. Earnest Barker
 d) Prof. K. C. Viar
- 5) Whose election is not held under the supervision of the Chief Election Commission?
 a) Legislative Assembly
 b) Vice president
 c) Grampanchayat
 d) President
- 6) _____ is the chairman of fourteen (14th) Finance Commission?
 a) A. M. Khusro
 b) C. Rangarajan
 c) Dr. Vijay Kelkar
 d) Dr Y. V. Reddy
- 7) Center – state financial relations are explained in Article _____ of Indian constitution?
 a) Art.246 to 250
 b) Art. 256 to 263
 c) Art. 264 to 307
 d) None of the above
- 8) _____ cast is an influencing factor on Maharashtra politics?
 a) Yadav
 b) Nayar
 c) Maratha
 d) Rajput
- 9) Which of the following subject comes under the central Government?
 a) Banking
 b) Agriculture
 c) Prison
 d) Public Health
- 10) What is the tenure of office for the Chief Election Commissioner?
 a) 5 years or 65 years whichever is earlier
 b) 6 years or 60 years whichever is earlier
 c) 6 year or 65 years whichever is earlier
 d) None of the above

- 11) _____ is the Election symbol of Communist Party of India (Marxist).
a) Hand b) Sickle, hammer and star
c) Lotus d) Elephant
- 12) The center - state Financial Income distribution takes place on the recommendation by the _____.
a) Finance Minister b) Planning Commission
c) Finance Commission d) Sarkariya Commission
- 13) In which year Niti Aayog Established?
a) 1st June 2015 b) 1st March 2015
c) 1st Dec 2014 d) 10th March 2015
- 14) Who was the first woman be become a Chief Election Commissioner of India?
a) V. S. Ramadevi b) G. D. Das
c) S. K. Bedi d) R. M. Nikam

Q.2 Attempt any four of the following questions.

16

- Sarkariya Commission
- Three features of Federation system
- Features of Indian Political Party system
- Explain Governor's Role in center-state administrative relation
- Meaning of Dominant cast concept and Example of Dominant cast in Maharashtra and Karnataka state
- Nationalist Congress Party

Q.3 Attempt any two of the following questions.

12

- Explain the Ideology, programme and Role in Indian Politics of Bhartiya Janta Party.
- Explain the Influence of Money and Media of Indian Politics.
- Explain center-state Administrative Relation.
- Explain the Ideology, programme and Role in Indian Politics of Indian National Congress Party (I).

Q.4 Attempt any one of the following questions.

14

- Explain the Influence of Cast and Regionalism of Indian Politics.
- Explain the center–state Legislative Relation.

Q.5 Explain structure, power and Function of Election Commission.

14